การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

A STUDY OF THE NEEDS IN LOCAL HISTORY LEARNING RESOURCES ADMINISTRATION AT BANPLAGMAIDAM SCHOOL UNDER KAMPHAENG PHET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

[1]กิตติพงศ์ เกิดพิน และ [2]นิคม นาคอ้าย

[1]Kittipong Kerdpin and [2]Nikom Nakai

[1]มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ประเทศไทย

[1]Pibulsongkram Rajabhat University , Thailand

[1]Kittipong.kerdpin@gmail.com

Received : January 15, 2023; **Revised** : March 25, 2024; **Accepted** :April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พระภิกษุสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ ตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 136 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก การบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.969 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

[1] นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

[2] รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น(PNI Modified) ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น(PNIModified) ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้มีค่าสูงสุดเป็นลำดับแรก (PNIModified =.139) รองลงมาเป็นด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้(PNIModified =.138) ส่วนลำดับที่ต่ำสุดคือด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้(PNIModified =.127)

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น; การบริหารแหล่งเรียนรู้ ; ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to; The aim of this research was to study the needs in local history learning resources management at Banplagmaidam School under Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area Office 1. The population group consisted of 115 respondents: educational institution administrators, teachers, the committee of basic educational institutions, monks, Village headman and student's parents of Banplagmaidam School in Lan krabue district-Kamphaeng Phet province. The research instrument was a local history learning resources administration questionnaire. The data were analyzed from all 4 aspects of local history learning resources administration: 1) learning resources administration planning, proceeding to use learning resources, using learning resources assessment, learning resources administration developing. The questionnaire had an index of item objective congruence (IOC) between 0.80-1.00 and reliability at 0.969. The statistics for analyzing the data were mean, standard deviation and priority needs index (PNI). The results showed that the first highest priority needs index (PNI) was learning resources administration planning (PNI Modified=1.39), the second highest priority needs index (PNI) was using learning resources assessment (PNI Modified=1.38) and the lowest priority needs index (PNI) was proceeding to use learning resources (PNI Modified=1.27).

Keywords : study the needs; resources administration; local history learning

บทนำ

การเรียนรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่อง ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และเทคโนโลยี ส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียน ในระบบต้องมีการเปลี่ยนแปลงเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งตรงกับองค์การสหประชาชาติ (UNESCO) ที่ได้จัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เมื่อปี พ.ศ. 2548 ซึ่งมีจำนวน 17 เป้าหมาย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาแบบองค์รวมในระดับโลก

และเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกร่วมกันขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs ดังกล่าว ให้สำเร็จภายใน พ.ศ. 2573 (ค.ศ. 2030) โดยองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้การพัฒนาด้านการศึกษาอยู่ในเป้าหมายที่ 4 (Sustainable Development Goal 4: SDG4) (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2564) เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันเรื่องคุณภาพ ให้เกิดความครอบคลุม และการสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านอื่นๆ โดยเล็งเห็นว่าท้องถิ่นเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โดยสถาบันการเรียนรู้ตลอดชีวิตองค์กรสหประชาชาติ (UNESCO Institute for Lifelong Learning – UIL) จึงได้จัดตั้งเครือข่ายระดับโลกนั่นคือ เมืองแห่งการเรียนรู้ขององค์การสหประชาชาติ (The UNESCO Global Network of Learning Cities – GNLC) เพื่อเป็นส่วนช่วยรัฐบาลท้องถิ่น ในการพัฒนากลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรมในการสร้างเมืองแห่งการเรียนรู้ (The Urbanis, 2020)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาในมาตรา 25 ไว้ว่าภาครัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ห้องสมุดประชาชน สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งเรียนรู้อื่นๆอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นทางเลือกในการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกรายวิชา โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเนื้อหาการเรียนรู้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 8) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งการเรียนรู้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ข้อ 3.4 แหล่งการเรียนรู้ สื่อตำราเรียนนวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น แหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดการศึกษาหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ที่กล่าวมาจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาจากแหล่งเรียนรู้ทุกรูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ เป็นการนำหลักการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้มาใช้ ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เป็นหน้าที่ของทุก ๆ ฝ่ายที่ต้องร่วมมือกัน ซึ่งผู้มีบทบาทอย่างมากในการดำเนินการคือ ผู้บริหาร เพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้วางแผนตรวจสอบ ติดตาม และแก้ไขปัญหาต่างๆ แต่โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนไม่ครอบคลุมทั้งระบบ การบริหารงานยังขาดประสิทธิภาพ การใช้แหล่งเรียนรู้ยังขาดความต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (ปาริชาติ ร่มโพธิ์ภักดิ์, 2558 : 8) ดังนั้นโรงเรียนจึงควรนำกระบวนการบริหารคุณภาพตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do) ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบการปฏิบัติตาม

แผน (Check) ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อเนื่อง (Act) มาใช้ดำเนินการ เพื่อให้การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 205 – 207)

แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นคือ สถานที่สำคัญในท้องถิ่นที่มีประวัติศาสตร์ ความเป็นมา พัฒนาการของสถานที่ บุคคล ฯลฯ ให้เห็นเป็นการเฉพาะและสามารถสืบค้นได้ เช่น โรงเรียน วัด มัสยิด โบสถ์ อนุสาวรีย์ ตลาด ย่านการค้า ชุมชนโบราณ ป้ายจารึก พิพิธภัณฑ์ในท้องถิ่น วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ แหล่งท่องเที่ยว ปราชญ์ ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคคลสำคัญในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดหมวดหมู่แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้ 1. วัดและพระสงฆ์สำคัญที่เป็นที่เคารพนับถือ 2. โบราณสถาน 3. โบราณวัตถุ 4. เมืองเก่าและชุมชนโบราณ 5. บุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ 6. ภูมิปัญญาไทย 7. ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ 8. สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีประวัติศาสตร์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2563 : น. 8) การนำผู้เรียนไปสัมผัสสถานที่เกิดเหตุ ได้พูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ จะช่วยทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าเรื่องราวที่ได้เรียนรู้นั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เมื่อเป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น หลักฐาน ร่องรอยที่ปรากฏอยู่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากการได้เรียนรู้จากการได้เห็น ได้ฟัง ได้สัมผัส ยังส่งผลให้เกิดความผูกพัน รักหวงแหน และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : 12)

จึงอาจกล่าวได้ว่าแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความจำเป็นที่ต้องบริหารจัดการโดย การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง วิธีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี แต่ละวิธีแตกต่างกันไป แต่ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) เนื่องจากมีจุดเด่นคือ สามารถควบคุมขนาดของความจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่ เป็นฐานในการคำนวณอัตราพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม โดยผู้วิจัยจะนำมาเป็นกระบวนการสำคัญในการประเมินเพื่อหาประเด็นในการศึกษาต่อไป (สุวิมล ว่องวาณิช , 2558 : 49)

จากความเป็นมาความสำคัญและปัญหาข้างต้น โรงเรียนจึงต้องกำหนดความต้องการจำเป็นในการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านประวัติศาสตร์ ให้กับบุตรหลานในยุคที่โลกนั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากมีการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ดี จะทำให้ผู้เรียนและคนในท้องถิ่น ตระหนักและเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นำไปสู่ความภาคภูมิใจ การพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการศึกษาความ

ต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งมีแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอยู่ใกล้กับโรงเรียน จึงมีความเหมาะสมในการศึกษา สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น และให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของการบริหารแหล่งเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พระภิกษุสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครู 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน พระภิกษุสงฆ์ 4 รูป คนผู้ใหญ่บ้าน 3 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 12 คน ผู้ปกครองนักเรียน 97 คน รวมทั้งหมด 136 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พระภิกษุสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครู 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน พระภิกษุสงฆ์ 4 รูป ผู้ใหญ่บ้าน 3 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ 12 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 76 คน โดยใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 43 - 45) รวมทั้งหมด 115 คน.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ แบบตอบสนองคู่มีการตอบ 2 ลักษณะในแต่ละข้อ (Two responding item) เกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ1 ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2 ด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ 3 ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ 4 ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) โดยต้องมีค่าความเชื่อมั่น

ไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 116) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .969

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติ โดยดำเนินการจัดกระทำและ วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้ง 2 สภาพ คือ สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเป็นรายข้อเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยให้คะแนนตามน้ำหนักของตัวเลือก แล้วนำผลของคะแนนที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาแปลความหมายได้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

4.2 วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ดัชนีการจัดเรียงลำดับดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) ซึ่งสุวิมล ว่องวาณิช (2562 : 279) ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหารหาผลต่างของ (I-D) ด้วย D โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)	ร้อยละ (%)
ผู้บริหาร	1	1	0.86
ครูและบุคคลากร	12	12	10.46
คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ	7	7	6.1
ผู้ปกครองนักเรียน	97	76	66.12
ผู้ใหญ่บ้าน	3	3	2.6
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ	12	12	10.46
พระภิกษุสงฆ์	4	4	3.47
รวม	136	115	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 115 คน โดยเป็นตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.86 ครูและบุคคลากร

12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.46 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 พระภิกษุสงฆ์ 4 รูป คิดเป็นร้อยละ 3.47 ผู้ใหญ่บ้าน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลลานกระบือ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.46 ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 66.12 ในการตอบแบบสอบถาม

2. ระดับความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

การบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	สภาพที่เป็นจริง (D)			สภาพที่ควรจะเป็น (I)			PNI modified (I-D)/D	ลำดับ
	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ		
1 .ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.94	.57	มาก	4.49	.45	มาก	.139	1
2 .ด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้	4.00	.56	มาก	4.51	.40	มากที่สุด	.127	4
3 .ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้	3.96	.58	มาก	4.51	.44	มากที่สุด	.138	2
4. ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.99	.59	มาก	4.52	.45	มากที่สุด	.132	3
รวม	**3.97**	**.53**	**มาก**	**4.51**	**.39**	**มากที่สุด**	.136	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับสภาพที่เป็นจริงในการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.97, S.D. = .53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.00, S.D. = .56) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.99, S.D. = .59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 3.94, S.D. = .57)

ระดับสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .39) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = .45) รองลงมา คือ ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .44) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.49, S.D. = .45)

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นใน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ .136 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญ (PNI) สูงสุดเป็นลำดับแรก (.139) รองลงมาคือ ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ (.138) ส่วนลำดับสุดท้ายคือด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ (.127)

อภิปรายผล

การบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 สภาพที่เป็นจริงโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นรายด้านมี 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ และอีกด้านที่มีระดับมาก คือด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่วนดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าสูงที่สุด คือด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่ามีดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าต่ำที่สุด คือด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในปัจจุบันต้องการได้รับการพัฒนาดังจะเห็นได้จากระดับของสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าสูงกว่าระดับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งบ่งบอกถึงความต้องการจำเป็นที่ต้องการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานของโรงเรียนใช้รูปแบบการบริหารงานตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) โดยได้มีการกำหนดนโยบายการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อการบูรณาการ การดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ การประเมินกำกับติดตาม และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนเน้นการบริหารตามวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle: PDCA) ซึ่งโรงเรียนสามารถนำมาใช้ในการบริหารแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้การบริหารแหล่งการเรียนรู้ในและนอกโรงเรียนมีคุณภาพ การบริหารคุณภาพจะทำให้การบริหารงานพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมีการทำงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) กล่าวว่าการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ โรงเรียนต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และผู้เรียน ในการจัดแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนและครูผู้สอนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการแก้ปัญหาร่วมกันได้ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่คุ้มค่า และยั่งยืน โดยการนำกระบวนการบริหารคุณภาพ มาใช้ในการดำเนินการบริหารเพื่อสร้างระบบคุณภาพของการจัดการแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกมลพร ภูมิพลับและต้องลักษณ์ บุญธรรม (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีผลการวิจัยว่า 1) ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้านการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ทุกด้านมีความต้องการจำเป็น การจัดลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับแรกมี ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านมีดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่าสูงสุด

ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ทั้งนี้โรงเรียนอาจยังไม่ได้มีการจัดทำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยการวางแผนนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) กล่าวว่าการวางแผนบริหารแหล่งการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น นั้นถือเป็นขั้นตอนแรก ที่สำคัญของการบริหารแหล่งเรียนรู้ตามวงจรเดมมิ่ง เพราะ ทุกขั้นตอนของวงจรเดมมิ่ง เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการวางแผน ถ้ามีการวางแผนที่ดี การบริหาร แหล่งเรียนรู้ก็สามารถเป็นการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษมาพร ทองเอื้อ (2563) ได้ศึกษาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ถือเป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพราะเป็นส่วนที่จะทำนายความสำเร็จได้หากผู้บริหารพิจารณาดำเนินการวางแผนอย่างรอบครอบ ครอบคลุมทุกส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างมีระบบและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนในการจัดการทรัพยากรภายใน และวางแผนระบบการจัดการข้อมูลความรู้ที่จะได้จากการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ลำดับรองลงมาคือ ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านมีดัชนีความต้องการจำเป็นมีค่ารองลงมา

ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับรองลงมา คือ โรงเรียนรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น กำหนดรูปแบบ และวิธีการ ขั้นตอนการประเมินโครงการอย่างชัดเจน และโรงเรียนควรมีการใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และโรงเรียนควรมีการทำแผนกำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร ภูมิพลับและต้องลักษณ์ บุญธรรม (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก การประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ในระหว่างการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่นั้น มีการวางแผนการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ตามงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน พร้อมกับมีการดำเนินงานแต่ยังขาดการประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา จันปัญญา (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 ระบุว่า ด้านการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน (Check) โรงเรียนมีวิธีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อให้ทราบความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งจะมีการกำหนดวิธีการและการสร้างเครื่องมือประเมินผล โดยคณะกรรมการในการนิเทศ ติดตาม และประเมินการใช้แหล่งการเรียนรู้ แล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการสร้างและพัฒนา แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการประเมินมีทั้งการประเมิน 1 ครั้งต่อปีหรือ ประเมินผลเป็นระยะตลอดปี

ลำดับสุดท้าย ด้านดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนสร้างนิเวศการเรียนรู้ให้ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญ สูงสุดเป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนยังขาดการปรับปรุงการสร้างนิเวศการเรียนรู้ให้ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอแนะว่า ด้านดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ การดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ตามความพร้อมที่ได้ดำเนินการสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งในโรงเรียนและชุมชนกำหนดแหล่งเรียนรู้และจัดระบบสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามสารสนเทศที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ จัดระบบการใช้สำหรับผู้เรียน ผู้เรียนได้ใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า มีการรวบรวมข้อมูลการใช้ เพื่อเป็นข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ตองอ่อน สุพัฒนา หอมบุปผา และสาธร ทรัพย์รวงทอง (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย ด้านการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือผู้บริหารได้มีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามสารสนเทศที่มีอยู่ให้เหมาะสม ปลอดภัย มีประสิทธิภาพและเกิดผลที่ดีที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเดิม มีการดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้อยู่ก่อนแล้วแต่ยังขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ครูมีภาระงานสอนเนื้อหาสาระการเรียนในบทเรียนที่มากเกินไป จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะไปใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ขาดความพร้อมในด้านข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ บุคลากรและงบประมาณมีจำกัดสำหรับเดินทางไปแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยความต้องการจำเป็นของการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โรงเรียนบ้านปลักไม้ดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสรุปผลเป็นโมเดล ดังนี้

คำอธิบาย

1. Communication คือ การชี้แจงแผนการบริหารที่ชัดเจน โดยมีการประชุมชี้แจงแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจในทิศทางเดียวกันและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานการบริหารแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2. Relearn คือ การเรียนรู้ในสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้วด้วยมุมมองใหม่ ๆ โดยมีการใช้แหล่งเรียนรู้เดิมแต่ให้มองและเรียนรู้ได้หลากหลายแง่มุม คิดสร้างสรรค์ มีการประยุกต์ใช้ด้วยวิธีการที่แตกต่าง

3. Monitoring and audit คือ การติดตามและตรวจสอบ โดยเน้นการบูรณาการที่ให้ความช่วยเหลือทั้งด้าน แนวคิดการประยุกต์ใช้สื่อ กระบวนการ ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. Continuous Improvement คือ การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันแบ่งปันแนวคิดเพื่อพัฒนาแนวทางการสอนและสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพสูงสุดของตนเองได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)*. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม* (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. *แผนยุทธศาสตร์การศึกษาขั้นพื้นฐาน 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580).* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564, 29 ธันวาคม). *นโยบายการจัดการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*

กระทรวงศึกษาธิการ. (2565, 19 ธันวาคม). แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ แนบท้ายประกาศกระทรงศึกษาธิการ *เรื่อง การบริหารจัดการโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และ 1 รายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ของ โรงเรียนขั้นพื้นฐาน*

ไกรฤกษ์ วิพาสุวรรณ์, (2565). *ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

กษมาพร ทองเอื้อ (2563). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ขนิษฐา กาตั้ง. (2561). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านแม่แดดน้อย อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

จิรภา อินนารี. (2564). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร

ชนาศิริ จันทร์น้ำด้วน. (2563). *การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). *การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ :แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอธิชัยและสุชาติ บางวิเศษ. (2563). *การบริหารและการจัด การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร :พิษณุโลก.

ธีรวัฒน์ ศรีวรกุล. (2565). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวินัยของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. บัญฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพ ฯ :สุวีริยาสาส์น.

ปัทมา จันปัญญา. (2561). *การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนของโรงเรียน ในกลุ่มเครือข่ายวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. บัญฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปาริฉัตร สาตรา และศันสนีย์ จะสุวรรณ. (2557). การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนสุนันทา*, 6(1), 7-8.

ประภาส วีระแพทย์. (2553). การอนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุ. ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน* (เล่มที่ 16:56-83). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ด่านสุทธาการพิมพ์

พิมพ์ชนก สีหา และสุภาวดี บาลี. (2564). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความต้องการและความคาดหวัง. เข้าถึงได้จาก : https://suandusitpoll.dusit.ac.th/KB/2021/594/ : (วันที่สืบค้นข้อมูล : 10 เมษายน 2566).

พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. (2547). เมืองหลวงเก่าไทย. ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน* (เล่มที่ 24, หน้า 88-100). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ด่านสุทธาการพิมพ์

เริงณรงค์ ดวงดีแก้ว. (2565). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดนครพนม.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วัฒน ลาพิงค์. (2562). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา โรงเรียนราชประชานุ เคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาท).* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. (2564). *เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs).* เข้าถึงได้จาก : https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/: (วันที่สืบค้นข้อมูล : 10 เมษายน 2566).

สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564). *เมืองแห่งการเรียนรู้*. เข้าถึงได้จาก: https://research.eef.or.th/learning-city: (วันที่สืบค้นข้อมูล : 6 เมษายน 2566).

สาวิตรี บุญยพันธ์. (2563). *แนวทางการบริหารการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเขต อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

สาวิตรี โชดก และอรพิณ ศิริสัมพันธ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตามแนวคิดประวัติศาสตร์บอกเล่า เพื่อส่งเสริมการรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์ร่วมกันสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *Journal of Humanities and Social Sciences Review (JHSSR),* Vol.24 No.1 January-June 2022,), 57- 75.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579.* กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ผ่านแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่าน ศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2561-2580).* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุจิตรา ตองอ่อน สุพัฒนา หอมบุปผา และสาธร ทรัพย์รวงทอง. (2565). การศึกษาปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. *วารสารคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*

สุดารัตน์ งามวิลัย. (2561). *แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตร่มเกล้า-นวมินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล. (2562). *การวิจัยทางการศึกษา*: แนวคิดและการประยุกต์ใช้ (Educational Research: Concepts and Applications). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

The Urbanis. (2020). *เมืองแห่งการเรียนรู้คืออะไรเมื่อการเรียนรู้*: การศึกษา. สืบค้น 12 มีนาคม 2566. จาก https://theurbanis.com/public-realm/03/11/2020/3817/.